

**ZAGADNIENIA TEMATYCZNE
DO DIAGNOZY Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS II
w roku szkolnym 2011/12**

STAROŻYTNOŚĆ

1. Tragizm bohatera antycznego na przykładzie „Króla Edypa” Sofoklesa.
2. Twórczość Horacego - wybrane ody: kreacja poety i jego filozofia życia.
3. Motywy biblijne i mitologiczne. Znajomość treści (omówione utwory).

ŚREDNIOWIECZE

1. Średniowieczne wzorce osobowe - rycerza i ascety („Pieśń o Rolandzie” i „Legenda o św. Aleksym”).
2. Cechy pieśni maryjnej na przykładzie „Lamentu świętokrzyskiego”
3. Zabytki języka polskiego – „Bogurodzica” (treść, budowa, język).

RENESANS

1. Jan Kochanowski - światopogląd renesansowy (fraszki, pieśni) i kryzys tych myśli w „Trenach”.
2. Wzorzec osobowy epoki - szlachcica ziemianina w „Żywocie człowieka poczciwego” Mikołaja Reja.
3. Wieś jako renesansowa arkadia (omówiony utwór).
4. Tragizm bohatera Szekspirowskiego, cechy dramatu nowożytnego (W. Szekspir „Makbet”).
5. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa - Szarzyńskiego.

BAROK

1. Motyw marności w poezji Daniela Naborowskiego.
2. Konceptyzm barokowy na przykładzie twórczości J. A. Morsztyna.
3. Portret szlachcica Sarmaty w „Pamiętnikach” J. Ch. Paska (pojęcie sarmatyzm także w kontekście wybranego wiersza W. Potockiego)

OŚWIECENIE

1. Cechy poezji klasycystycznej na przykładzie wybranych bajek i satyr Ignacego Krasickiego.
2. Krytyka wad narodowych Polaków w wybranych utworach I. Krasickiego
3. Cechy literatury sentymentalnej na przykładzie „Laury i Filona” F. Karpińskiego

ROMANTYZM

1. *Choroba wieku* bohaterów utworów - J. W. Goethe „Cierpienia młodego Wertera” oraz fragmenty „Dziadów” cz. IV (Gustaw)
2. Utwory programowe polskiego romantyzmu. Znajomość „Ody do młodości” i ballady „Romantyczność” Adama Mickiewicza.
3. Ludowość w kontekście wybranej ballady Mickiewicza
4. Portret bohatera romantycznego w „Sonetach krymskich” Adama Mickiewicza.
5. Martyrologia narodu polskiego w III cz. „Dziadów” Adama Mickiewicza.
6. Prometeizm Wielkiej Improwizacji i mesjanistyczna wizja dziejów Polaków w III cz. „Dziadów” Adama Mickiewicza.
7. Obraz społeczeństwa polskiego w III cz. „Dziadów” A. Mickiewicza.
8. „Pan Tadeusz” jako epeja narodowa (kreacje bohaterów – kreacja bohatera romantycznego; bohater zbiorowy – szlachta), opisy przyrody, obyczaje szlacheckie, język utworu, wątki historyczne w eposie).
9. Juliusz Słowacki, „Kordian” – portret romantycznego młodzieńca, ból istnienia („jaskółczy niepokój”); motyw romantycznej wędrówki jako sposobu poznawania świata; „Polska Winkelriedem narodów” jako koncepcja walki niepodległościowej; ocena powstania listopadowego; sąd o społeczeństwie polskim; wątek fantastyczny i jego funkcja w utworze (motyw szatana i jego rola w dziejach narodu)
10. Juliusz Słowacki – „Grób Agamemnona” (koncepcja poety i poezji, problematyka narodowa i narodowowyzwoleńcza); „Testament mój” (testament poetycki Polaka, patrioty, wieszczka)

Ponadto:

- 1) Funkcje językowe (wypowiedzi) – f. komunikacyjna (ekspresywna, impresywna, informatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa)
- 2) Style funkcjonalne języka (np. naukowy, popularnonaukowy, publicystyczny, kolokwialny)

Umiejętności potrzebne do napisania wypracowania/czytania ze zrozumieniem:

Uczeń potrafi:

- 1) określić ramy czasowe epok historycznoliterackich
- 2) zdefiniować prądy literackie i kierunki artystyczne
- 3) rozpoznać i scharakteryzować kierunki filozoficzne
- 4) zdefiniować pojęcia zastosowane w tekście
- 5) formułować wnioski
- 6) podawać argumenty
- 7) funkcjonalnie wykorzystać znajomość treści i problematyki utworów
- 8) scharakteryzować bohaterów, grupy społeczne, środowiska
- 9) rozpoznać w tekście motywy literackie, toposy

- 10) wykorzystać w interpretacji konteksty: literacki, historyczny, biblijny, mitologiczny, filozoficzny, biograficzny
- 11) odczytać sens dosłowny i metaforyczny utworu
- 12) wskazać cechy bohatera antycznego
- 13) wskazać cechy stylu biblijnego
- 14) scharakteryzować wzorce osobowe epoki
- 15) wskazać cechy barokowej poezji dworskiej, literatury klasycystycznej
- 16) rozpoznać, nazwać i scharakteryzować bohatera romantycznego
- 17) dokonać analizy utworu (scharakteryzować kreację podmiotu lirycznego i adresata, rozpoznać typ liryki, określić narratora, zdefiniować gatunki literackie, wskazać w tekście środki stylistyczne)
- 18) określić funkcję językową i styl funkcjonalny wypowiedzi